

GÜNEY SUDAN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	9
EKLER:	10

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Güney Sudan Cumhuriyeti
Nüfus	15,45 milyon
Dil	İngilizce, Arapça, Dinka
Yüzölçümü	644.329 km ²
Başkent	Juba
Başlıca Şehirleri	Wau, Malakal, Yambio
Yönetim Şekli	Başkanlık
Devlet Başkanı	Salva Kiir Mayardit
Para Birimi	Güney Sudan Paundu

Coğrafi Konum

Ülke Orta Afrika'nın doğusunda yer almaktadır. Doğuda, Etiyopya, kuzeyde Sudan, batıda Orta Afrika Cumhuriyeti, güneybatıda Kongo Demokratik Cumhuriyeti, güneyde Uganda ve güneydoğuda Kenya ile komşudur. Ülkenin denize kıyısı bulunmamaktadır.

Ülke Ekvator kuşağında yer aldığından nemli ve sıcaktır. Yağış alan mevsim Mayıs – Ekim aylarını kapsar. Yağışlar Nisan ve Kasım aylarına kadar genişleyebilir. En çok yağış Mayıs ayında görülür. Ülkede sıcaklıklar 20 ila 37 derece arasında değişir. En sıcak ay Mart, en soğuk ay ise Temmuz'dur.

Siyasi ve İdari Yapı

Anayasaya göre yönetim şekli Cumhuriyet/Başkanlık olup, devlet yapılanması eyaletlerden oluşmaktadır. Cumhurbaşkanı Salva Kiir Mayardit ve Cumhurbaşkanı Birinci Yardımcısı Dr. Riek Machar Teny arasında çıkan anlaşmazlıklar nedeniyle 2013 ve 2016 yıllarında ülkede iç savaş yaşanmıştır.

Ülkede barışın sağlanabilmesi amacıyla bölgesel kuruluşlar ve devletler ile uluslararası kuruluşların bugüne kadar çok sayıda girişimi olmuştur. Cumhurbaşkanı Mayardit ve Cumhurbaşkanı eski Yardımcısı Machar son olarak Güney Sudan'ın da üyesi olduğu Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi'nin (IGAD) himayesinde 12 Eylül 2018'de Addis Ababa'da yeniden bir araya gelerek, "Güney Sudan'daki Çatışmanın Çözümüne İlişkin Yeniden Canlandırılmış Anlaşma'yı (R-ARCSS)" imzalamıştır. Nihai Barış Anlaşmasında, ateşkese uyulması, çatışmaların durdurulması, barış ve güven ortamının tesisi, kalıcı barışın tesisi yönünde savaşan tarafların egemen oldukları bölgelerde halkı barış ve uzlaşma koşullarına hazırlaması yer almıştır.

Anlaşma hükümleri ayrıca, tüm siyasi eğilimleri içerecek şekilde üç yıl sürecek yeni bir geçiş dönemi hükümeti tesis edilmesi, bu süre sonunda seçimlere gidilmesini öngörmektedir. Eyalet sayı ve sınırlarına ilişkin sorunlar teknik bir komiteye havale edilmekte, Cumhurbaşkanı Mayardit'in geçiş dönemindeki hükümette görevinin devam etmesi, birinci yardımcılığına

Machar'ın getirilmesi, bakanlık sayısının arttırılması, siyasi gruplara oransal dağılım uygulanması taahhüt edilmektedir.

Mayıs 2019'da kurulması gereken Geçiş Koalisyon Hükümeti'nin kurulması, R-ARCSS kapsamındaki gerekli güvenlik teminatlarının yerine getirilmediği gerekçesiyle önce 6 ay ötelenerek 12 Kasım 2019'a, daha sonra 22 Şubat 2020 tarihine bırakılmış ve anılan tarih itibariyle Geçiş Koalisyon Hükümeti kurulmuş, ancak önemli yetkileri bulunan eyalet hükümetleri henüz kurulamamıştır.

Nüfus ve İstihdam

Güney Sudan'ın nüfusu 15,45 milyondur. Nüfusun büyük çoğunluğu geçimlik ekonomik faaliyetlerle kırsal kesimde yaşamaktadır. İç savaş nedeniyle 2 milyondan fazla insan ölmüş, 4 milyondan fazla insan da yaşadığı yerden göç etmek zorunda kalmıştır.

Ülkede çok sayıda etnik grup bulunmakta ve pek çok dil konuşulmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Güney Sudan, dünyanın en fakir ülkelerinden biri olmasına karşın doğal kaynak bakımından oldukça zengindir. Bağımsızlıktan önce Sudan'da üretilen petrolün %75 ila %85'i Güney Sudan'dan çıkarılmaktaydı. Bağımsızlıkla birlikte petrol sahalarının önemli bir kısmına sahip oldu. Ülke, denize kıyısı olmadığından ve petrolü uluslararası pazara ancak Sudan'dan geçen boru hatları ile iletebildiğinden petrol gelirlerini Sudan ile paylaşmak durumunda kalmaktadır.

Güney Sudan'ın en önemli doğal kaynaklarından biri ekilebilir toprak varlığıdır. Ülke topraklarının %90'ı tarım yapmaya elverişlidir. Buna karşın toprakların sadece %5'lik kısmında tarım yapılmaktadır. Ülkede tarımı yapılan başlıca ürünler mısır, kasava, sorgum, mısır, tatlı patates ile çeşitli meyve ve sebzelerdir.

Alüminyum, demir cevheri, altın, mermer ve dolomit taşı Güney Sudan'daki önemli yeraltı varlıklarıdır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	8,04	7,3	6,52	6,99	7,32	7,79	8,51	9,7
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	-5,2	-0,1	5,6	6,8	5,2	5,3	5,6	5,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	551	486	422	440	448	463	492	544
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	-3,2	40,2	54,8	21,7	8,4	7,9	8,3	8,3
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	9,7	1,7	3,9	5,7	6,1	6,1	3,0	1,4
Nüfus (milyon)	14,59	15,01	15,45	15,9	16,36	16,83	17,32	17,82
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	14,59	15,01	15,45	15,9	16,36	16,83	17,32	17,82
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	39,9	54,1	48,3	42,1	37,7	33,9	29,0	21,3

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Güney Sudan dünyanın en az gelişmiş ülkelerinden biridir. Mali iflası Mart 2018'de resmen açıklanan ülkenin ekonomisi hakkında sağlıklı veri bulunmamaktadır. Gayri safi yurtiçi hasılasının (GSYİH) %70'ini petrol, %10'unu tarım, %7'sini imalat, %6,1'ini hizmet sektörü ve geri kalanını ise diğer sektörel faaliyetlerin oluşturduğu öngörülmektedir. Gelir vergisindeki artış, yüksek enflasyon, iç savaşın uzantısı çatışmalar, petrol üretiminde yaşanan kesintiler, petrol fiyatlarındaki düşüş ve zayıf tarımsal üretim GSYİH'daki düşüşlerde etkili olmaktadır.

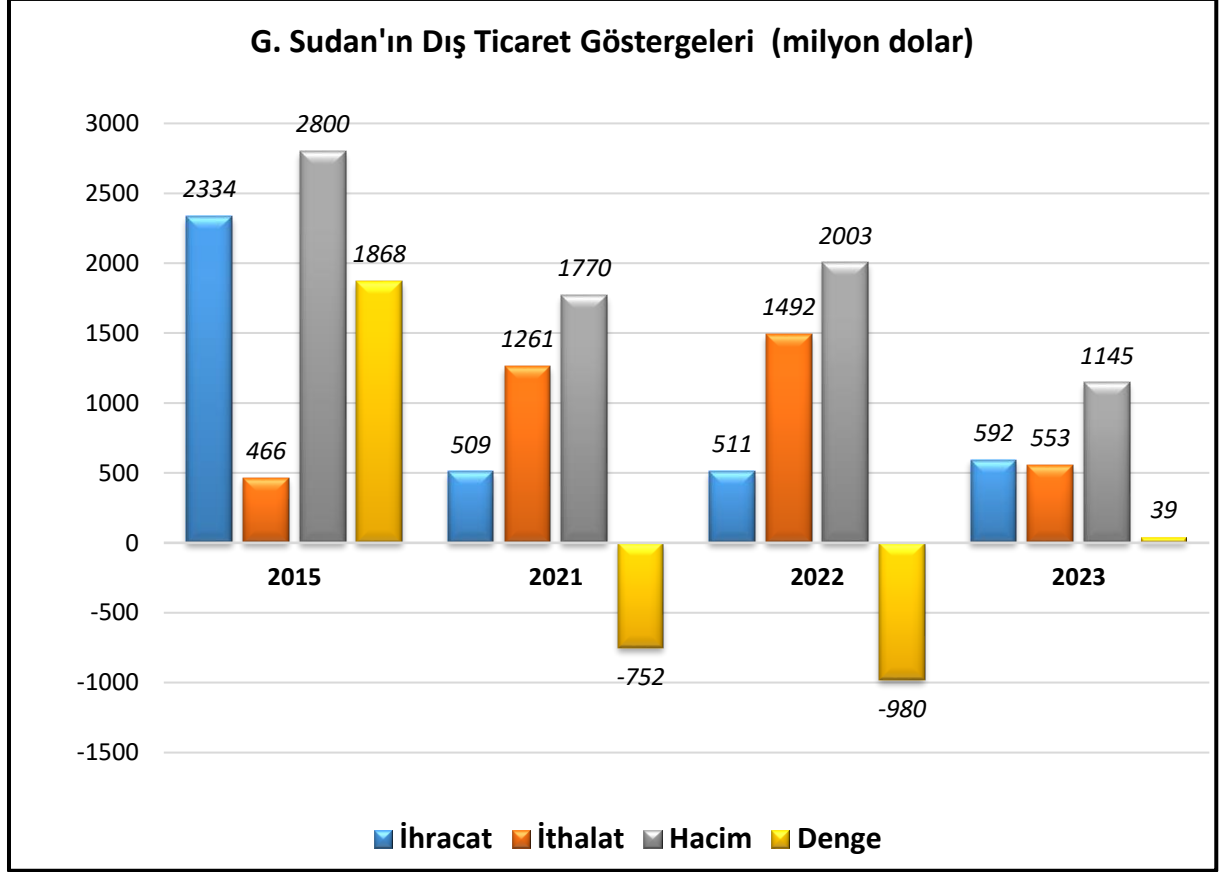
Ülkede güvenilir bir bankacılık sistemi bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra, birçok ülkede bulunan banka ve finans kuruluşları Güney Sudan'ın Sudan'dan 2011 yılında bağımsızlığını kazanan bir devlet olduğu ayırımına henüz varamamış ve bu hususta veri tabanlarını güncellememiştir. Bu bağlamda, Sudan'ın yakın zamana kadar ABD'nin terörizmi destekleyen ülkeler listesinde yer alması nedeniyle, ABD yaptırımlarına konu olmak istemeyen finans kuruluşları Sudan'la karıştırdıkları Güney Sudan'da adres kaydı bulunan kişilerin bankacılık işlemlerini durdurup hesaplarını bloke edebilmekteydi. Ayrıca, Güney Sudanlı bazı siyasetçi, bürokrat ve iş insanlarına yönelik olarak ABD, AB ve BM Güvenlik Konseyi tarafından yaptırımlar uygulanmaktadır. Son dönemde, yaptırımların etkinliğini arttırmak ve yaptırım listesindeki kişilerin ABD finans piyasalarına erişimini tamamen engellemek amacıyla ABD tarafından tedbir kararları alınmaya başlanmıştır. Ancak, bu kararların hayata geçirilmesinden uluslararası bankacılık işlemi yapan Güney Sudan'da yerleşik birçok kişinin etkilenmeye başladığı ve yaptırımlara konu olmayan kişilerin bile Güney Sudan'da yerleşik olmaları nedeniyle banka ve kredi kartı hesaplarının bloke edilmeye başlandığı bilinmektedir. Ayrıca, BM Güvenlik Konseyi tarafından Güney Sudan'a silah ambargosu uygulanmaktadır.

Yukarıda sayılan nedenlerle dünya ekonomisiyle bütünleşme noktasında büyük sorunları bulunmakla birlikte Güney Sudan, zengin petrol kaynakları, tarıma elverişli arazileri ve dünyanın en genç nüfusuna sahip olması nedenleriyle, içinden geçmekte olduğu kırılgan barış sürecini tamamlaması ve ülkede istikrarın sağlanması halinde, uzun vadede önemli bir ihracat pazarı haline gelebilecektir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

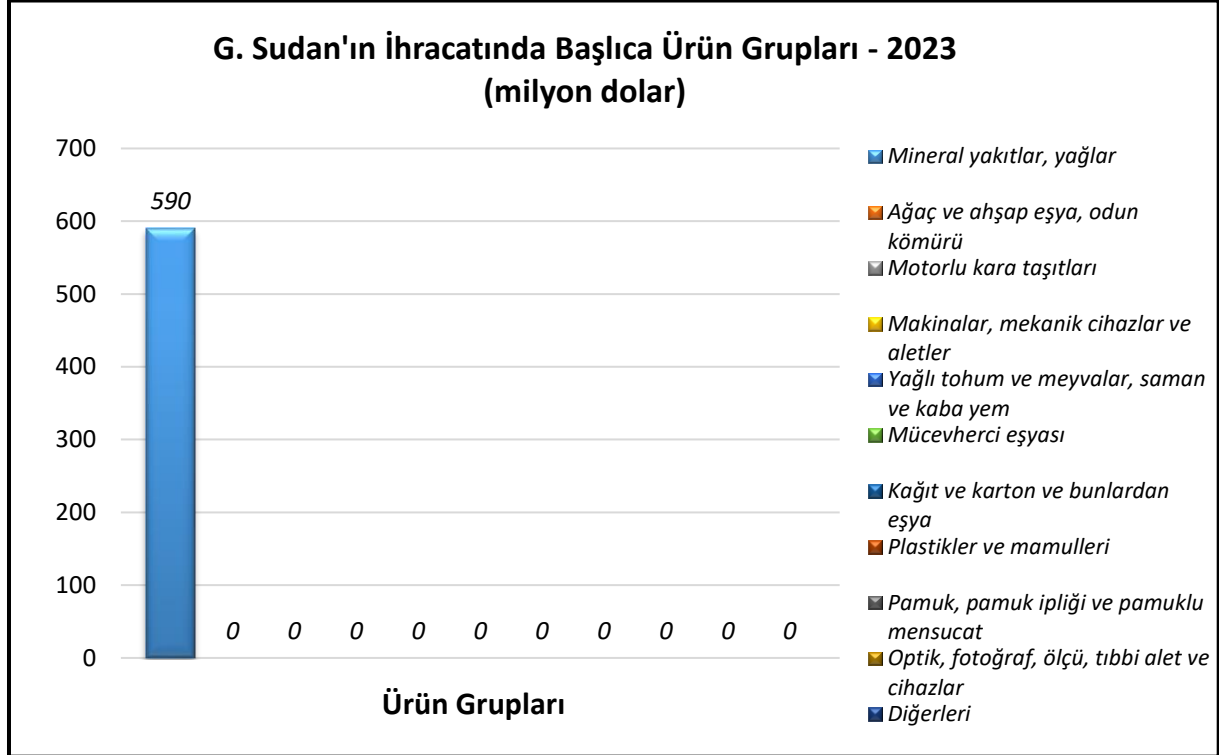
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

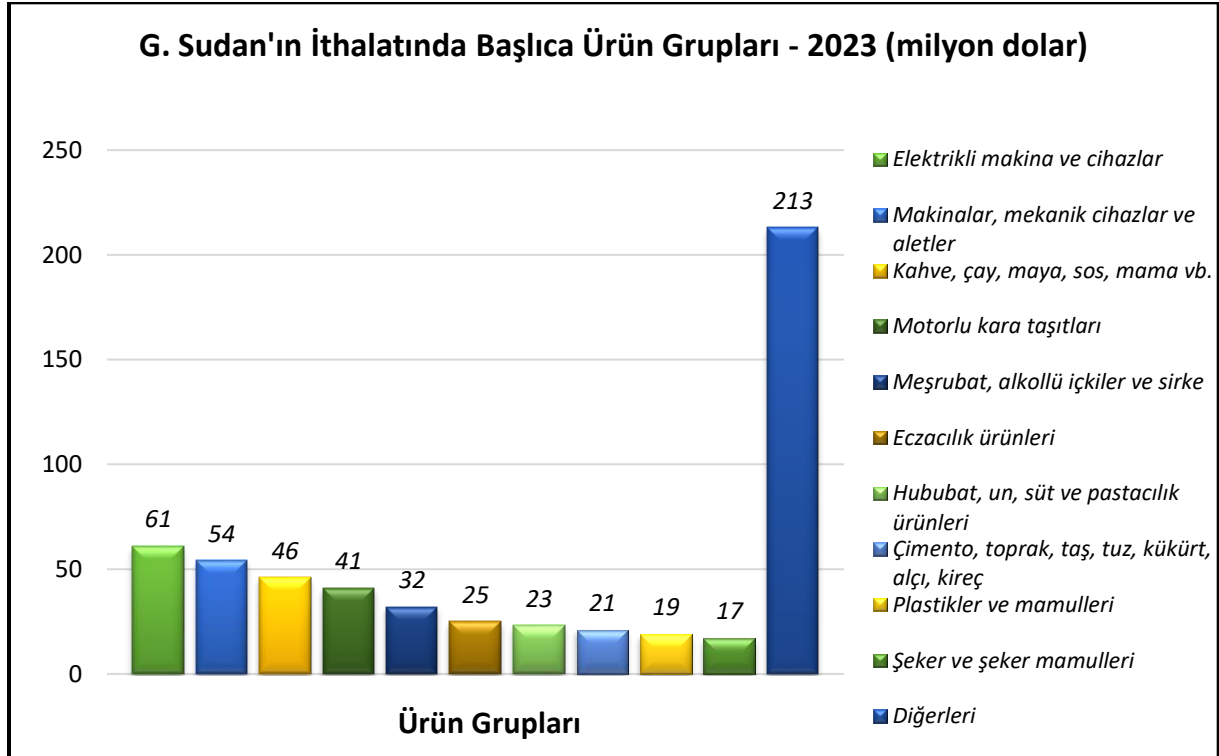
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

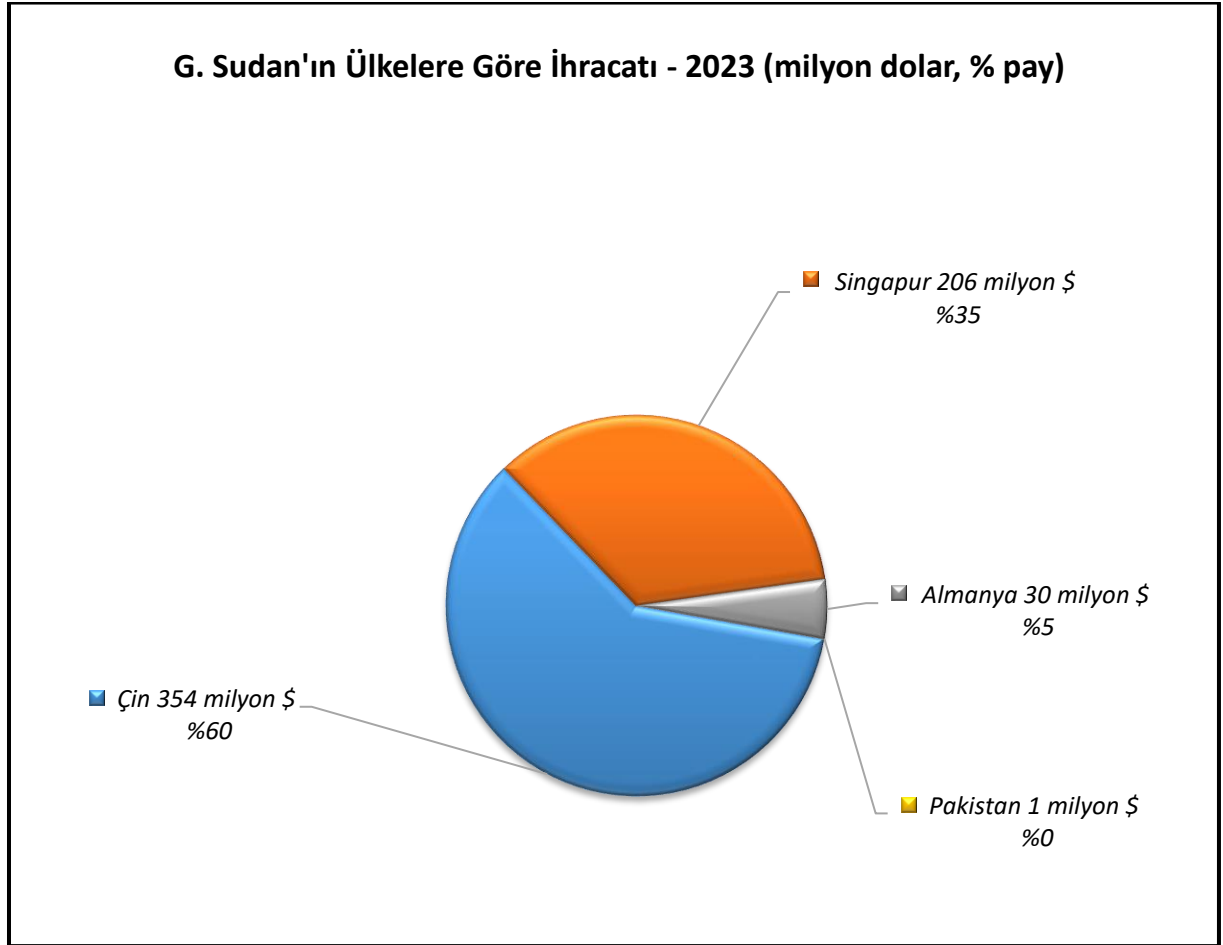
İthalat

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

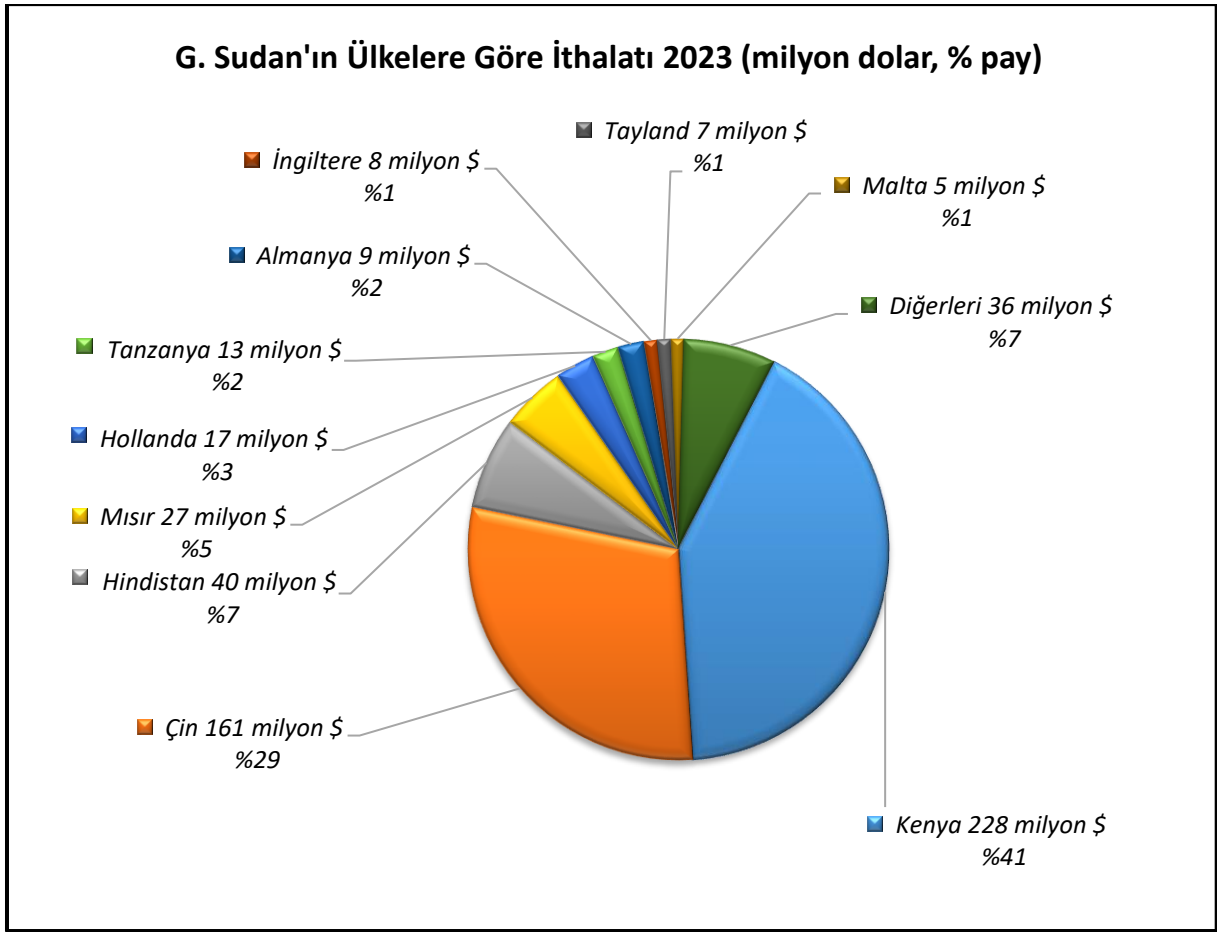
İhracat

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir
[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Bağımsızlık sonrası 2013 – 2020 yıllarını kapsayan ve 6 yılı aşan iç savaş ve sonrasında zaman zaman yaşanan çatışmalar ülkeye giren yabancı yatırımların çok kısıtlı kalmasına yol açmıştır. UNCTAD'ın 2024 Dünya Yatırım Raporu'na göre 2021'de 68 milyon dolar olan yabancı yatırımlar, 2022'de 122 milyon dolar ve 2023'te -6 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Yabancı sermaye en çok kereste, maden, petrol, finans ve kahve sektörlerine yatırım yapmaktadır. Hindistan ve Çin ülkeye en çok yatırım yapan ülkelerdir. Uganda ve Kenya'nın bankacılık alanında yatırımları bulunmaktadır.

Ülke başta İngiltere, ABD, Norveç ve Hollanda olmak üzere pek çok ülkeden 4 milyar doları aşan yardım almıştır.

EKLER:***EK-1: Güney Sudan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		509 080	511 172	591 906	100	15,8
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	388 826	421 345	559 132	94,5	32,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	85 233	24 423	30 527	5,2	25,0
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	0	8	652	0,1	8050
8703	Otomobiller	118	0	280	0	100
4403	Yuvarlak ağaçlar	745	1 217	243	0	-80
1208	Yağlı tohum ve meyvelerin un ve kaba unları (hardal unu hariç)	0	772	146	0	-81,1
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık> 6 mm	560	340	63	0	-81,5
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	19	4	58	0	1350
4402	Odun kömürü	8	139	54	0	-61,2
4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, mafhaza, torba vb.	37	25	54	0	116
8431	İş ve Maden Makinelerinin aksam ve parçaları	0	74	48	0	-35,1
7117	Taklit mücevherci eşyası	0	0	46	0	100
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	24	15	39	0	160
5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	104	46	37	0	-19,6
3903	Stiren polimerleri (ilk şekillerde)	64	0	31	0	100

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-2: Güney Sudan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		1 260 702	1 491 552	552 690	100	-62,9
2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	29 792	18 798	41 725	7,5	122
2203	Biralar (malttan)	27 707	31 776	23 852	4,3	-24,9
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	22 234	27 383	22 458	4,1	-18,0
2523	Çimento	39 621	59 075	18 556	3,4	-68,6
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	19 874	13 004	16 212	2,9	24,7
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	68 734	32 247	15 102	2,7	-53,2
1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	6 299	9 808	14 286	2,6	45,7
1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	3 698	5 127	12 022	2,2	134,5
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	8 656	15 310	11 513	2,1	-24,8
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	7 339	6 153	10 095	1,8	64,1
8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb.	18 443	20 806	8 297	1,5	-60,1
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	8 822	9 213	8 198	1,5	-11,0
8703	Otomobiller	57 283	38 783	7 905	1,4	-79,6
1516	Diğer Bitkisel Yağlar	19 890	12 759	7 899	1,4	-38,1
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	15 173	16 288	7 507	1,4	-53,9

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verilerinden derlenmiştir

EK-3: Güney Sudan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		509 080	511 172	591 906	100	15,8
1.	Çin	299 413	236 972	354 270	59,9	49,5
2.	Singapur	85 721	67 180	206 215	34,8	207
3.	Almanya	150	43	29 532	5,0	68579,1
4.	Pakistan	3	8	669	0,1	8262,5
5.	Hindistan	1 046	1 448	283	0	-80,5
6.	İngiltere	108	79	156	0	97,5
7.	Mısır	271	620	138	0	-77,7
8.	Kenya	634	129	124	0	-3,9
9.	Mozambik	84	40	77	0	92,5
10.	Kanada	10	2	62	0	3 000
11.	Ukrayna	0	0	58	0	0
12.	İsrail	0	5	54	0	980
13.	Çekya	169	88	52	0	-40,9
14.	Polonya	0	0	32	0	0
15.	Slovakya	264	202	29	0	-85,6

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verileri

EK-4: Güney Sudan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		1 260 702	1 491 552	552 690	100	-62,9
1.	Kenya	155 445	199 019	228 112	41,3	14,6
2.	Çin	139 817	156 518	161 001	29,1	2,9
3.	Hindistan	28 280	30 381	40 250	7,3	32,5
4.	Mısır	1 845	3 538	27 137	4,9	667
5.	Hollanda	19 328	15 689	16 575	3,0	5,6
6.	Tanzanya	8 947	13 115	13 116	2,4	0
7.	Almanya	9 576	5 547	9 446	1,7	70,3
8.	İngiltere	7 583	5 925	7 817	1,4	31,9
9.	Tayland	3 151	4 409	7 366	1,3	67,1
10.	Malta	2 763	4 823	5 393	1,0	11,8
11.	Danimarka	5 244	4 462	4 352	0,8	-2,5
12.	Avusturya	3 449	3 272	4 107	0,7	25,5
13.	İspanya	2 506	3 174	4 075	0,7	28,4
14.	Belçika	3 881	3 013	3 065	0,6	1,7
15.	G. Kore	2 867	2 290	2 713	0,5	18,5

Kaynak: Trademap, G. Sudan'la ticaret yapan ülkelerin verileri